

kaunas
university of
technology

DVAC 1ST INTERNATIONAL SCIENTIFIC & PRACTICAL CONFERENCE

December 12, 2022
Zaporizhzhia, Ukraine
OnLine

DESIGN & VISUAL ART CREATIVITY

Modern Trends and Technologies

Organized by
Zaporizhzhia National University
In collaboration with
international partners

VOL. 2

Запорізький національний університет (Запоріжжя, Україна)

Балтійська міжнародна академія (Рига, Латвія)

Університет Сулеймана Деміреля (Іспарта, Туреччина)

Батумський державний університет імені Шота Руставелі (Батумі, Грузія)

Тбіліський державний університет імені Івана Джавахішвілі (Тбілісі, Грузія)

Університет гуманітарних і природничих наук Ян Длугош (Ченстохова, Польща)

Каунаський технологічний університет (Каунас, Литва)

Луганський національний університет імені Тараса Шевченка (Полтава, Україна)

Міжнародна науково-практична конференція
**ДИЗАЙН, ВІЗУАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО
ТА ТВОРЧІСТЬ:**
сучасні тенденції та технології

12 грудня 2022

Запорізький
національний
університет

2022

УДК 7.012(062)
Д448

Збірник укладено за результатами I міжнародної науково-практичної конференції «Дизайн, візуальне мистецтво та творчість: сучасні тенденції та технології», що проходила 12 грудня 2022 року.

Автори публікацій несуть відповідальність за достовірність фактичних даних, чіткість викладу тексту, цитування, а також мовно-стилістичний рівень написання матеріалів.

Д448 Дизайн, візуальне мистецтво та творчість: сучасні тенденції та технології : матеріали I міжнародної науково-практичної конференції (12 грудня 2022 р.) / Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2022. Том 2. 139 с.

УДК 7.012(062)
Д448

© Запорізький національний університет, 2022

© Автори публікацій, 2022

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ КОМПОЗИЦІЇ В СФЕРІ ФОТОВІДЕОДИЗАЙНУ

Назаренко Ксенія Денисівна ¹, Слітюк Олена Олександрівна ²,
Шаповал Анатолій Григорович ³

¹ Здобувачка вищої освіти, Київський національний університет технологій та дизайну, Україна

² Кандидат технічних наук, доцент, Київський національний університет технологій та дизайну, Україна, elena1200elena@gmail.com

³ Професор, Київський національний університет технологій та дизайну, Україна, a.g.shapoval61@gmail.com

Анотація. Розглянуті питання, пов'язані з проблемами застосування композиційних засобів в сфері фотовідеодизайну. Досліджено особливості психології сприйняття фотографічних композицій та відео продуктів, розглянуто технічні аспекти їх виробництва. Виявлення принципів побудови композиції, за якими реалізується постановка кадру дозволять фотовідеодизайнерам вийти на новий рівень проєктної творчості з використанням сучасних фотовідеотехнологій.

Ключові слова: фотовідеодизайн, графічний дизайн, мультимедіа, фотографічна композиція, композиція кадру.

Вступ. Фотовідеодизайн, як сфера проєктної діяльності, має широкі можливості для реалізації творчого потенціалу. Широкий спектр засобів виразності з одного боку дозволяє створювати унікальні твори мистецтва, однак не меншою мірою потребує свідомого підходу до їх використання (Прищенко et al., 2017). Наразі велика кількість фахівців в сфері фото та відео працюють інтуїтивно, не спираючись на базові знання кольору, ритму та композиції. Це призводить до неефективної реалізації творчого задуму та інших професійних труднощів.

Загальні принципи створення та засоби виразності у мультимедійному дизайні тісно поєднуються із такими самими у інших сферах дизайну – графічному, веб-дизайну, дизайну інтерфейсів (Мус et al., 2013). Використання цих основ сприяє більш глибокому розумінню професії в усіх її аспектах.

На сьогоднішній момент фотовідеодизайн мало досліджена галузь. Найбільш відомі роботи розкривають далеко не всі проблеми історії і теорії

фотовідеодизайну. Вивчення впровадження фотозображень в різні види мистецтва представлені в роботах К. Блоссфельда, Л. Лисицького, Г. Клуциса, Я. Функе, та ін. (Яковлєв, 2018). Однак на сьогоднішній день немає спеціальних досліджень із проблем проектування фотовідеографіки. Таким чином тема практичного використання знань зі сфери графічного дизайну в виробництві фото та відео продукту залишається недостатньо вивченою.

Постановка завдання. Метою даної роботи є виявлення принципів застосування композиційних засобів в сфері фотовідеодизайну, які дозволять дизайнерам вийти на новий рівень проектної творчості з використанням сучасних фототехнологій.

Результати досліджень та їх обговорення. Варто розглянути основи графічного дизайну як технічний та креативний інструмент фотовідеодизайнера, бо в даному випадку всі можливості реалізуються в майже однаковій пропорції. Професійна діяльність фотовідеодизайнера дійсно охоплює велику технічну складову професії, таку як: комп'ютерна графіка, механічне обладнання знімального майданчика, професійна фурнітура та робота з аудіотехнікою тощо. Крім звичайної роботи в графічних редакторах існує велика кількість спеціалізованих програм для обробки та професійного редагування фото та відео матеріалів (Сафронова, 2019).

Дизайн в широкому сенсі слова - будь-яке проектування. Дизайн у вузькому сенсі слова – це художнє конструювання. Його мета – проектування предметів, в яких форма відповідає їх призначенню. Образотворчими засобами дизайну є: точка, лінія, фактура, текстура, колір, форма, пропорція і ін.

Почнемо з розгляду основ композиції та її пропорцій в безпосередньо професійній діяльності. Композиція – це ключ до вдалого зображення кадру, як у відео так і фото сфері. Існують основні правила побудови композиції, за якими реалізується постановка кадру, візуальна комунікація та загальна гармонійність зображуваного. Найвідомішим є принцип три третини, за яким спеціалісти професійно будують кадр. Правило трьох третин стверджує, що зображення має розглядатися розділеним на дев'ять рівновіддалених частин за допомогою двох рівновіддалених паралельних горизонтальних та двох паралельних вертикальних ліній. Важливі частини композиції повинні бути розташовані вздовж цих ліній, або на їхньому перетині — у так званих точках сили (зацікавлення) (рис.1). Цей принцип, що використовується в графічному дизайні є важливим інструментом візуальної комунікації в роботі фотовідеодизайнера (Khynevych et. al., 2022).

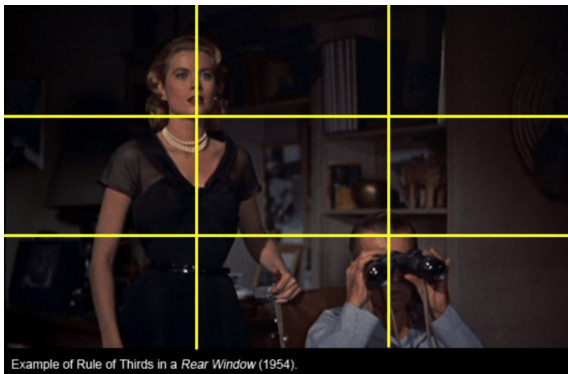
Композиція кадру – багатогранна тема. Вона дуже тісно пов'язана з правилами побудови композиції в графічному дизайні. Окрім правила трьох третин існують й інші принципи постановки кадру.

Так плановість визначається різновидами глибинності кадру в поєднанні фону та об'єкту. За допомогою плановості передається чіткість зображуваного

об'єкту в кадрі, відчуття його оточення та загальної атмосфери. Об'єкт може знаходитися перед фоном або на фоні. Існують основні плани, які використовують при відео та фото зйомках:

- макро-детальний план
- наближений план (портрет)
- середній (по груди)
- загальний план
- дальній план.

Ще одним елементом в композиції кадру є обрамлення. Зазвичай його використовують в зображенні оточення об'єктів у кадрі. «Рама» закриває композицію, робить фокус та акцентує увагу на головних об'єктах, а також підкреслює стан кінокартини (рис. 2).

*Рис. 1 Принцип трьох третин в кіно
«Рідке вікно» (1954)*

*Рис. 2 Центральна композиція з
обрамленням об'єктів у форму*

Звернемо увагу та колір. Закон колірної та тонового контрасту в композиції кадру та об'єктів в ньому має дещо іншу дію, ніж у природі або суспільній свідомості. Якщо в природі закон контрасту діє невідворотно, як одночасна боротьба протилежностей і їх діалектична єдність, то в мистецтві художник вільний у виборі тотожності, нюансу чи сенсового контрасту. При вивченні явищ контрасту з наукової точки зору виділяють два аспекти проблеми: психофізіологічний та естетичний. Колірна гармонія, колорит, світлотінь побудовані за принципами контрасту. Оскільки контраст також має великий вплив на композицію фото та відео зображень, варто виділити основні сім типів колірних контрастів:

- контраст колірних зіставлень
- контраст світлого і темного
- контраст холодного і теплого

- контраст додаткових кольорів
- контраст колірною насичення
- контраст колірною поширення.

Кожен із цих видів активно застосовується в художній та практичній постановці кадру, і може мати вплив на сприйняття, емоції та естетичне задоволення глядача (Слітюк, 2022).

Ще одні фундаментальні принципи графічного дизайну, такі як лінія та точка можна простежити в композиційній побудові кадру. Прийоми створення ритму та динаміки є засобом ефект комунікації для трансляції смислового наповнення зображення. Наприклад, використання повторів (ритм) у фотографії може передавати необхідну перспективу, так само і при відеозйомці.

Наступним елементом композиції кадру є симетрія та асиметрія, яку можна назвати складовою гармонії в кадрі фото або відео апарату. Симетрія як композиційний прийом – це чіткий порядок у розташуванні, поєднанні елементів частин відповідної структури. Симетрія вносить порядок, закінченість, цілісність у конструюванні кадру. Асиметрія — виражає невпорядкованість, незавершеність. Вона за своєю суттю «індивідуальна», тоді як в основі симетрії закладена певна типологічна спільність. Асиметрична побудова кадру, як наприклад «німецький план», коли камера фіксує кадр при заваленому горизонті, може передавати більшу фізичну та емоційну динаміку картини. В композиційному рішенні кадру симетрія й асиметрія є однаково важливими прийомами графічного дизайну для організації цілісної форми.

Статика та динаміка кадру. Динамічність передається за допомогою прийому відкритої композиції, в якій завжди присутнє місце для руху. В специфіці відеовиробництва цей рух зазвичай простежується з ліва на право. Статичні зображення мають ширший емоційний вплив на глядача в комплексі з іншими композиційними прийомами графічного дизайну. Однак і рух і спокій є важливими елементами передачі сюжетності, атмосфери та глибини зображення.

Огляду потребує тема фактури, текстури, формування поверхні твору. Загалом її поділяють на природну і технологічну. До природної відносять фактуру поверхні, яка не обробляється. Технологічну фактуру одержують у процесі відповідної обробки матеріалів: різання, тесання, кування, карбування, шліфування або внаслідок виготовлення самих творів: плетіння, ткання, вишивання тощо. Для чого може бути застосований прийом передачі тієї самої фактурності об'єкта. З вищезгаданим макро детальним планом зйомки будь яка фактура в кадрі відігравати велику сенсову та суттєву роль, яку варто використовувати.

Висновки. В результаті проведених досліджень були розглянуті особливості використання композиційних засобів в сфері фотовідеодизайну. Запропоновані рекомендації щодо побудови фотокомпозицій та композиційної побудови кадру.

Літературні джерела

1. Мус Р., & Ерра, О. (2013). *Управление проектом в сфере графического дизайна*. Москва : Альпина Пабли.
2. Прищенко, С. В., & Антонович, Є. А. (2017). *Основи рекламного дизайну : підручник*. Київ : НАКККіМ.
3. Сафронова, О. О. (2019). *Сучасні технології дизайн-діяльності : навч. посіб.* Київ : КНУТД.
4. Слітюк, О. О. (2022). Особливості дизайн-проекування рекламних фотографічних композицій. *Креативний простір України та світу: кол. моногр.* Харків: СГ НТМ «Новий курс», С. 116-124.
5. Khynevych, R. V., Sklyarenko, V. O., & Slityuk, O. O. (2022). Perspective as a means of compositional expressiveness in artistic photography. *Art and design*. 3(19). Pp. 118-128.
6. Яковлев, М. І. (2018). *Нариси з історії українського дизайну XX століття : зб. ст.* Київ : Фенікс.

ЗМІСТ

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ КОМПОЗИЦІЇ В СФЕРІ ФОТОВІДЕОДИЗАЙНУ	8
Назаренко Ксенія Денисівна, Слітюк Олена Олександрівна, Шаповал Анатолій Григорович	
РОЗРОБКА МОДЕЛЕЙ ДЛЯ ІСТОРИЧНОЇ ГРИ «ВІЛЬНА УКРАЇНА»	13
Ніконцева Вікторія Олександрівна, Кардашов Володимир Миколайович	
ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКУ АЙДЕНТИКИ СЕРВІСІВ ДОСТАВКИ ЇЖИ	17
Новіков Родіон Віталійович, Чемерис Ганна Юріївна	
ОСОБЛИВОСТІ ОПРАЦЮВАННЯ АЙДЕНТИКИ ДЛЯ САЛОНІВ КРАСИ	21
Оробченко Марія Костянтинівна, Брянцева Ганна Володимирівна	
СПОСОБИ ТА МЕТОДИ ІЛЮСТРУВАННЯ ІСТОРІЙ	23
Пешков Максим Олександрович, Брянцев Олександр Анатолійович	
КОМПОЗИЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЄКТУВАННЯ ОБКЛАДИНОК ДО ЖУРНАЛУ	27
Пидан Світлана Євгеніївна, Потапенко Микола Васильович	
ART EDUCATION AND ITS IMPORTANCE IN THE FORMATION OF CREATIVE PERSONALITY	30
Podplota Svitlana, Zhorniak Andrii	
ОСОБЛИВОСТІ ЦІЛІСНОГО СПРИЙНЯТТЯ У ФОРМАЛЬНІЙ КОМПОЗИЦІЇ	35
Потапенко Микола Васильович	
КОНЦЕПТ-АРТ ПЕРСОНАЖІВ, СТВОРЕНИХ НА ОСНОВІ РЕАЛЬНИХ ПРОТОТИПІВ	38
Продан Ірина Володимирівна, Миколаєнко Вероніка Едуардівна	
ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ В КОНТЕКСТІ РЕФОРМУВАННЯ ДИЗАЙН-ОСВІТИ	43
Рашевська Анна Анатоліївна	
АЙДЕНТИКА СОЛОДКИХ БРЕНДІВ	46
Ростовська Ксенія Олександрівна, Брянцев Олександр Анатолійович	
ЗАСАДНИЧІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ ДИЗАЙНУ	50
Савенко Ігор Васильович	

Матеріали
I міжнародної науково-практичної конференції
ДИЗАЙН, ВІЗУАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО ТА ТВОРЧІСТЬ:
сучасні тенденції та технології

Том 2

12 грудня 2022 року

Підписано до друку 12.12.2022.
Гарнітура Oswald, Times New Roman.
Цифровий друк.

Віддруковано з готового оригінал-макета.

DVAC 1ST
INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL
CONFERENCE

December 12, 2022
Zaporizhzhya National University
Zaporizhzhya, Ukraine

DESIGN
& VISUAL ART
CREATIVITY

Modern Trends and Technologies

Запорізький національний університет
69600, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 66,
Тел./факс +38 (061) 228-75-08
E-mail: design@znu.edu.ua